

З А К О Н

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Члан 1.

У Закону о основној школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 66/94), члан 7. мења се и гласи:

"У школи су забрањене активности којима се угрожавају или омаловажавају групе и појединци по основу расне, националне, језичке, верске или полне припадности, односно политичког опредељења, као и подстицање таквих активности.

У школи је забрањено физичко кажњавање и вређање личности ученика."

Члан 2.

Члан 13. мења се и гласи:

"Управни надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу њега врши Министарство просвете и спорта (у даљем тексту: Министарство просвете) у складу са законом.

Министарство просвете врши управни надзор:

- 1) надзором над законитошћу рада школе;
- 2) надзором над законитошћу аката школе, кад она на основу закона решава о правима, обавезама и правним интересима грађана.

Инспекцијски надзор, као поверени посао, обавља општинска, односно градска управа.

Стручно–педагошки надзор над радом школе и дома ученика врши Министарство просвете.

Министарство просвете врши стручно–педагошки надзор:

- 1) праћењем и контролом обављања образовно–васпитног, стручног и васпитног рада школе, односно дома ученика;
- 2) инструктивним и саветодавним радом са наставницима, стручним сарадницима и васпитачима;
- 3) вредновањем квалитета рада школе, односно дома ученика и вредновањем квалитета рада наставника, стручних сарадника и васпитача."

Члан 3.

После члана 13. додају се три члана који гласе:

"Члан 13а

У вршењу надзора над законитошћу рада школе Министарство просвете:

- 1) предлаже, односно покреће поступак за оцену законитости општих аката школе;
- 2) забрањује рад школе, ако утврди да школа не испуњава услове за рад утврђене овим законом или не остварује законом утврђене циљеве и задатке;
- 3) налаже извршавање законом утврђених обавеза;
- 4) покреће иницијативу за другачије уређивање законом уређених односа;
- 5) предузима друге мере за које је овлашћено законом.

Члан 13б

Надзором над законитошћу аката Министарство просвете контролише законитост управних аката школе и предузима мере за које је овлашћено законом.

Члан 13в

Министарство просвете врши непосредан инспекцијски надзор са свим овлашћењима ако га општинска, односно градска управа не врши.

По жалби против првостепеног решења општинске, односно градске управе донетог у вршењу инспекцијског надзора решава Министарство просвете."

Члан 4.

Члан 14. мења се и гласи:

"Послове инспекцијског надзора врши просветни инспектор.

Просветни инспектор:

- 1) контролише поступање школе у погледу придржавања закона, других прописа и општих аката;
- 2) врши увид у наменско коришћење средстава којима располаже школа;

3) врши преглед школе у поступку утврђивања испуњености услова за почетак рада и обављање делатности;

4) предузима мере ради остваривања права и обавеза ученика и родитеља, наставника, односно сарадника и директора;

5) контролише испуњеност услова за превремени упис деце и поништава упис ученика у школу ако је обављен супротно овом закону;

6) забрањује спровођење радњи у школи које су супротне овом закону;

7) контролише испуњеност прописаних услова за спровођење испита;

8) решењем наређује отклањање неправилности и недостатака у одређеном року;

9) решењем наређује извршавање прописане мере која није извршена;

10) подноси пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ, односно захтев за покретање прекршајног поступка;

11) обавештава други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан и обавља друге послове у складу са законом.

Просветни инспектор Министарства просвете има, у односу на органе којима је поверено вршење инспекцијског надзора, права и дужности утврђене законом којим се уређује државна управа."

Члан 5.

Члан 15. мења се и гласи:

"Послове просветног инспектора може да обавља:

– дипломирани правник са положеним стручним испитом за рад у органима државне управе или за секретара школе и најмање три године радног стажа у државним органима, школи или органима локалне самоуправе;

– лице са одговарајућом високом стручном спремом, положеним стручним испитима у области образовања и за рад у органима државне управе и најмање пет година радног стажа у области образовања."

Члан 6.

Члан 16. мења се и гласи:

"Послове стручно–педагошког надзора врши просветни саветник.

Просветни саветник:

1) остварује непосредан увид у рад школе, односно дома ученика, наставника, сарадника, односно васпитача и директора;

2) присуствује извођењу наставе, испита и других облика образовно–васпитног рада;

3) вреднује квалитет рада школе, односно дома ученика и вреднује квалитет рада наставника, стручних сарадника и васпитача;

4) прати и проучава савремена искуства у остваривању наставе и других облика образовно–васпитног рада и пружа стручну помоћ наставницима, односно сарадницима и директору;

5) учествује у припреми, извођењу и оцењивању нових облика и метода наставе;

6) предлаже министру просвете и надлежним органима предузимање неопходних мера за отклањање неправилности, недостатака и за унапређивање образовно–васпитног, стручног, односно васпитног рада."

Члан 7.

Члан 17. мења се и гласи:

"Послове просветног саветника може да обавља лице са одговарајућом високом стручном спремом, које се истиче у струци, има објављене радове и најмање звање ментора, са положеним стручним испитима у области образовања и за рад у органима државне управе и најмање десет година радног стажа у области образовања."

Члан 8.

Члан 18. мења се и гласи:

"Начин вршења стручно–педагошког надзора и мерила за вредновање квалитета рада школе, односно дома ученика, наставника, стручних сарадника и васпитача, ближе уређује министар просвете и спорта (у даљем тексту: министар просвете)."

Члан 9.

У члану 20. додају се ст. 2. и 3. који гласе:

"Наставни план и програм верске наставе споразумно доносе министар просвете и министар вера, на усаглашени предлог традиционалних цркава и верских заједница (Српска православна црква, Исламска заједница, Католичка црква, Словачка евангеличка црква а.в, Јеврејска заједница, Реформатска хришћанска црква и Евангеличка хришћанска црква а.в.), у складу са законом.

Влада Републике Србије образује комисију за усаглашавање предлога програма верске наставе традиционалних цркава и верских заједница, предлога уџбеника и других наставних средстава, за давање мишљења министру просвете у поступку избора просветних саветника за верску наставу и за праћење организовања и остваривања програма верске наставе."

Члан 10.

Члан 22. мења се и гласи:

"Настава из изборних предмета остварује се у складу са наставним планом и програмом од I до VIII разреда, и то:

- 1) верска настава и други предмет етичко–хуманистичког садржаја који утврди министар просвете од I до VIII разреда;
- 2) страни језик као изборни предмет од III до VIII разреда;
- 3) остали изборни предмети у VII и VIII разреду.

Родитељ, односно старатељ ученика приликом уписа у I и сваки наредни разред има право и обавезу да одлучи да ученик похађа верску наставу или наставу из другог предмета који утврди министар просвете.

Предмет из става 1. тачка 1) овог члана за који се родитељ, односно старатељ определио обавезан је за ученика у тој школској години.

Изборни предмети из става 1. тач. 2) и 3) овог члана обавезни су за ученике који се за њих определе.

Школски одбор, по прибављеном мишљењу општине, одлучује који ће се изборни предмети из става 1. тач. 2) и 3) овог закона изучавати у школи.

Одлуку о избору или промени страног језика, као обавезног или изборног наставног предмета, доноси школа по прибављеној сагласности министра просвете, најкасније до 30. јуна текуће године."

Члан 11.

У члану 23. додаје се став 2. који гласи:

"Уџбенике и друга наставна средства за верску наставу одобрава министар просвете на усаглашени предлог традиционалних цркава и верских заједница, у складу са законом."

Члан 12.

У члану 48. после става 2. додају се нови ст. 3. до 5. који гласе:

"Успех ученика из изборних предмета прописаних чланом 22. став 1. тачка 1) овог закона оцењује се описно, на основу критеријума које утврди министар просвете.

Министар просвете утврђује, на заједнички предлог Министарства вера и традиционалних цркава и верских заједница, критеријуме и начин оцењивања ученика који похађа верску наставу.

Оцена из верске наставе и другог предмета који утврди министар просвете не утиче на општи успех ученика."

Досадашњи став 3. постаје став 6.

Члан 13.

У члану 54. став 2. мења се и гласи:

"Ученик полаже поправни испит у августовском, а ученик VIII разреда у јунском испитном року."

Члан 14.

У члану 67. после става 3. додају се ст. 4. до 6. који гласе:

"Врсту стручне спреме наставника верске наставе утврђује министар просвете на заједнички предлог Министарства вера и традиционалних цркава и верских заједница.

Листу наставника верске наставе утврђује министар просвете на предлог традиционалних цркава и верских заједница.

Наставника верске наставе упућује у школу традиционална црква и верска заједница са утврђене листе за сваку школску годину."

Члан 15.

У члану 73. став 1. мења се и гласи:

"Наставника, стручног сарадника и васпитача који: својим образовно–васпитним радом не остварује циљ и задатке образовања и васпитања; не остварује наставни план и програм; својим понашањем угрожава или омаловажава групе и појединце по основу расне, националне, језичке, верске и полне припадности, односно политичког опредељења, или подстиче на такво понашање; физички кажњава или вређа личност ученика, директор школе удаљава из наставе до доношења одлуке у дисциплинском поступку."

Члан 16.

У члану 74. додају се ст 2. и 3. који гласе:

"У току стручног усавршавања наставник, стручни сарадник и васпитач може да стекне звања: педагошки саветник, ментор, инструктор и виши педагошки саветник. У ту сврху могу се формирати регионални центри за напредовање и стицање звања наставника.

Програме и начин организовања сталног стручног усавршавања, услове и поступак напредовања, стицање звања у току усавршавања наставника, стручних сарадника и васпитача и образац уверења о савладаном програму прописује министар просвете."

Члан 17.

У члану 79. став 2. мења се и гласи:

"Одредба става 1. овог члана не односи се на наставника верске наставе, који са школом у коју је упућен закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку нову школску годину."

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Изузетно, школа може да заснује радни однос на одређено време са наставником, стручним сарадником и васпитачем, када због хитности посла није могуће расписати конкурс – до доношења одлуке по конкурс; када се на конкурс не пријави ниједан кандидат или се пријаве кандидати који не испуњавају прописане услове – најдуже до завршетка школске године."

Члан 18.

Члан 85. мења се и гласи:

"Разврставање деце врши се, по правилу, пре почетка стицања основног образовања и васпитања, а може се обавити и у току стицања образовања.

Решењем којим се одређује врста и степен ометености у развоју утврђује се здравствена способност детета за стицање основног образовања и васпитања и одређује врста школе коју ће дете уписати.

Решење из става 2. овог члана доноси општинска, односно градска управа на основу мишљења комисије за преглед деце ометене у развоју (у даљем тексту: комисија).

Комисију из става 3. овог члана именује општинска, односно градска управа, на предлог здравствене установе са територије којој припада школа и чине је: лекар специјалиста из одговарајуће гране медицине, психолог, педагог, дефектолог одређене специјалности и социјални радник.

Две или више општина могу да образују заједничку комисију из става 3. овог члана.

Против решења из става 2. овог члана у делу који се односи на оцену здравствене способности детета, родитељ, односно старатељ детета има право жалбе надлежном органу општине, односно града.

По жалби на решење из става 2. овог члана, надлежни орган општине, односно града, одлучује на основу мишљења посебне лекарске комисије коју заједнички образују две или више општина.

Родитељ је дужан да упише дете у школу одређену коначним решењем о разврставању.

Општина, односно град на чијој територији родитељ ученика има пребивалиште води евиденцију о деци која су разврстана и уписана у одговарајућу школу и сноси трошкове превоза, исхране и смештаја ученика, ако на подручју те општине нема одговарајуће школе."

Члан 19.

Члан 87. мења се и гласи:

"Влада утврђује критеријуме и поступак разврставања деце ометене у развоју и начин рада комисије из члана 84. овог закона."

Члан 20.

Члан 115. мења се и гласи:

"Директор руководи радом школе.

За директора школе може да буде изабрано лице које има стечену одговарајућу високу школску спрему, испуњава услове за наставника школе, за школског педагога или школског психолога, има положен стручни испит и најмање пет година радног стажа у школи.

Директора школе бира школски одбор на основу јавног конкурса по прибављеном мишљењу наставничког већа школе.

Министар просвете даје сагласност на одлуку школског одбора о избору директора у року од 15 дана од дана достављања одлуке.

Даном достављања сагласности из става 4. овог члана одлука о избору постаје коначна.

Учесник конкурса незадовољан одлуком о избору остварује право на судску заштиту у управном спору.

Ако министар просвете не да сагласност из става 4. овог члана, школски одбор расписује нови конкурс.

Директора музичке и балетске школе коју оснива друго правно или физичко лице бира оснивач.

Директор школе бира се на период од четири године, најдуже два мандата.

Мандат директора тече од дана ступања на дужност.

О правима, обавезама и одговорности директора одлучује школски одбор."

Члан 21.

У члану 116. став 2. после речи: "за унапређивање" додају се речи: "и усавршавање", а речи: "предузима мере у случају" замењују се речима: "предузима мере ради извршавања налога просветног инспектора и просветног саветника и у случају".

Члан 22.

Члан 117. мења се и гласи:

"Дужност директора школе престаје истеком мандата, на лични захтев, стицањем услова за престанак радног односа и разрешењем. Одлуку о престанку дужности директора доноси школски одбор.

Разрешени директор остварује права као запослени за чијим је радом престала потреба.

Школски одбор разрешиће директора дужности пре истека мандата ако је утврђено да школа не извршава обавезе из члана 116. овог закона; ако је школа, односно директор одговоран за прекршај из члана 140. овог закона; ако надлежни орган утврди да несавесно или нестручно обавља послове директора; ако школа издаје јавне исправе супротно овом закону; ако не обезбеди чување и заштиту школске евиденције, документације и имовине школе; ако се у току мандата утврди да не испуњава услове за наставника, односно сарадника школе, губитком држављанства и у другим случајевима у складу са законом.

Директора музичке и балетске школе коју оснива друго правно или физичко лице разрешава оснивач."

Члан 23.

После члана 117. додаје се члан 117а који гласи:

"Члан 117а

Вршиоца дужности директора школе поставља школски одбор до избора директора, а најдуже на шест месеци. Одлука о постављењу вршиоца дужности директора не подлеже сагласности министра просвете.

Ако вршиоцу дужности директора школе истекне мандат, а школски одбор не изабере директора школе по расписаном конкурс, вршиоца дужности директора поставља министар просвете.

Вршиоцу дужности директора мирује радни однос на радном месту са кога је постављен за вршиоца дужности директора за време док обавља ту дужност.

Услови за избор, права, обавезе и одговорности директора школе односе се и на вршиоца дужности директора."

Члан 24.

Члан 118. мења се и гласи:

"Школски одбор је орган управљања у школи.

Чланове школског одбора именује и разрешава скупштина општине, односно скупштина града. Изборни период је четири године.

Школски одбор има девет чланова од којих су трећина представници локалне самоуправе, а по трећину чланова предлажу наставничко веће и савет родитеља школе тајним изјашњавањем."

Члан 25.

У члану 119. став 1. тачка 3. после речи: "школе", додају се речи: "и наменском коришћењу остварених сопствених прихода у складу са законом и финансијским планом школе", а у тачки 6. бришу се речи: "и даје мишљење за његово именовање;"

Став 2. мења се и гласи:

"Школски одбор доноси одлуке већином гласова укупног броја чланова."

Члан 26.

Члан 120. мења се и гласи:

"У школи се образује савет родитеља.

Савет родитеља чини по један представник родитеља ученика сваког одељења у школи.

Савет родитеља: разматра успех ученика у учењу и владању, намену коришћења средстава остварених радом ученичке задруге, проширеном делатношћу школе, од донација и средстава родитеља у посебном фонду школе, услове за рад школе, услове за остваривање екскурзија и друга питања утврђена статутом школе; предлаже мере за унапређивање успеха ученика у учењу и владању и мере за унапређивање услова за рад школе.

Савет родитеља своје предлоге, питања и ставове упућује школском одбору, директору, односно стручним органима школе.

Начин рада савета родитеља уређује се статутом школе."

Члан 27.

После члана 122. додаје се поднаслов 5. и члан 122а који гласе:

"5. Секретар школе

Члан 122а

Управне, нормативно–правне и друге правне послове у школи обавља секретар школе.

Послове секретара може да обавља лице са одговарајућом високом стручном спремом и положеним стручним испитом.

Врсту стручне спреме, програм, садржину, начин, рокове и орган управе пред којим полаже стручни испит за секретара школе прописује министар просвете."

Члан 28.

У члану 138. став 1. после речи: "висини" додаје се реч: "до".

После става 7. додају се нови ст. 8 и 9 који гласе:

"Осим средстава из става 2. до 4. овог члана, школа остварује сопствене приходе по основу: донација, спонзорства, уговора и других правних послова.

Средства из става 8. овог члана воде се у оквиру редовног рачуна школе."

Члан 29.

У члану 140. став 1. речи:"од 500 до 5.000 нових динара" замењују се речима: "од 10.000 до 50.000 динара".

Тачка 1. мења се и гласи:

"1. угрожава или омаловажава групе и појединце по основу расне, националне, језичке, верске или полне припадности, односно политичког опредељења, подстиче такве активности или не предузме мере за њихово спречавање (члан 7. став 1);".

После тачке 1. додаје се тачка 1а која гласи:

"1а не удаљи из наставе наставника, стручног сарадника и васпитача у случајевима из члана 73. став 1. овог закона;".

У ставу 2. речи:"од 100 до 1000 нових динара" замењују се речима: "од 1.000 до 10.000 динара".

Члан 30.

У члану 141. речи: "100 до 500 нових динара" замењују се речима: "од 1.000 до 10.000 динара".

Члан 31.

Скупштина општине, односно скупштина града именоване чланове школског одбора у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 32.

Школа ће усагласити своју организацију и рад и изабраће савет родитеља у року од месец дана од дана ступања на снагу овог закона.

Школски одбор ће изабрати директора школе у року од два месеца од дана свог конституисања.

Члан 33.

Министарство просвете решењем ће утврдити број запослених у општинској, односно градској управи за обављање послова просветног инспектора у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Општинска, односно градска управа актом о унутрашњој организацији и систематизацији послова и задатака у општинској, односно градској управи, утврдиће радна места за обављање послова просветног инспектора у складу са овим законом и актом Министарства просвете из става 1. овог члана, у року од 30 дана од дана ступања на снагу тог акта.

Општинска, односно градска управа преузеће школске надзорнике који испуњавају услове за просветног инспектора, а који имају пребивалиште на територији општине, односно града у року од 30 дана од дана ступања на снагу акта о унутрашњој организацији и систематизацији.

Члан 34.

Запослени у школи који је до дана ступања на снагу овог закона обављао послове секретара школе, а не испуњавае услов у погледу степена и врсте стручне спреме, може да обавља ове послове најдуже до краја школске 2004/2005. године.

Запослени из става 1. овог члана распоређује се на друге одговарајуће послове, а ако таквих послова нема, остварује права запосленог за чијим је радом престала потреба.

Члан 35.

Секретар школе који испуњава услове у погледу степена и врсте стручне спреме може и даље да обавља послове свог радног места под условом да у року од две године од дана доношења програма из члана 27. овог закона положи стручни испит.

Секретар школе са положеним правосудним или стручним испитом за запослене у органима државне управе ослобађа се полагања стручног испита.

Члан 36.

Школски надзорници морају да стекну, најкасније до краја школске 2002/2003. године, најмање звање ментора да би обављали послове просветног саветника.

Одредба члана 7. овог закона у делу који се односи на звање ментора ступа на снагу почетком школске 2003/2004. године.

Члан 37.

Одредбе чл. 10. и 12. овог закона примењиваће се на ученике који се уписују у I разред почев од школске 2002/2003. године.

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".